

REFERAT Vækst- og Udviklingsudvalget (2022-2025) d. 02-12-2025

Mødedato Tirsdag d. 02. december 2025 kl. 13:00

Mødested Nørre Vilstrup, 3. sal

Mødedeltagere Børge Koch, Jens Friis Felber, Allan Emiliussen, Henrik
Rønnow, Alex Bødiker, Cecilie Haaland, Jannie Westergaard

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Opfølgingsmøde med Haderslev Erhvervsråd.....	4
Anbefaling af kompetenceplan 2026-2029.....	6
Orientering om status på 2030-ambitioner.....	8
Væksthandleplaner 2026 - godkendelse.....	10
Fordeling af budget til detailhandel og turisme - godkendelse.....	11
Belysning i byrum - indsatser og anlægsbevilling.....	13
Igangsætning af helhedsplan for Skrydstrup–Vojens.....	16
Udvikling af stærke fortællinger - godkendelse af proces.....	18
Jomfrustiprojektet - status.....	20
Vojens Lufthavn - status.....	21
Udviklingsprojekt Basen - status.....	23
F35-støjkompensationsordningen - status.....	25
Orientering om tilsagn til projektstøtte – Kulturmiljøer former fremtiden: Haderslev bymidte.....	26
Gensidig orientering.....	28
Politisk koordinering mellem udvalg.....	29
Underskriftsside.....	30

Punkt 98: Godkendelse af dagsorden

23/1187

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- dagsorden godkendes

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 2. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Godkendt

Punkt 99: Opfølgningsmøde med Haderslev Erhvervsråd

24/12841

Sagsresume

Vækst- og Udviklingsudvalgets halvårslige statusopfølgning på samarbejdsaftalen med Haderslev Erhvervsråd.

Haderslev Erhvervsråd besøger Vækst- og Udviklingsudvalget 2 gange årligt for opfølgning på samarbejdet om erhvervsfremmeindsatser. Opfølgningerne afholdes i forbindelse med udvalgets møder i henholdsvis juni og december.

Foruden repræsentanter for Haderslev Erhvervsråd deltager direktøren for Arbejdsmarked og Borgerservice og direktøren for Teknik og Klima under punktet.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- Udvalget drøfter samarbejde og indsatser med Haderslev Erhvervsråd

Sagsfremstilling

Som led i arbejdet med Kommunalbestyrelsens 2030-vækstambitioner indgik Vækst- og Udviklingsudvalget i 2022 samarbejdsaftale med Haderslev Erhvervsråd. Med aftalen yder Haderslev Kommune tilskud til, at Haderslev Erhvervsråd bidrager med erhvervsfremmeindsatser til at udmønte kommunens erhvervs politik og tilknyttede årlige handleplaner. En del af tilskuddet er øremærket handelsaktiviteter i Vojens, Gram og Haderslev.

Samarbejdsaftale for 2023-2025 i Bilag 1, Erhvervs politik for 2023-2026 i Bilag 2 og Væksthandleplaner for 2025 i Bilag 3.

Som supplement til løbende administrative møder og opfølgninger gennemføres jf. samarbejdsaftalen halvårslige opfølgningsmøder mellem Erhvervsrådets bestyrelse og Vækst- og Udviklingsudvalget. Opfølgningsmøderne skal omfatte en gennemgang og vurdering af samarbejde og indsatser - herunder en drøftelse af, hvorvidt samarbejdet og indsatser bidrager til at opnå 2030-ambitionen om +1.000 arbejdspladser samt de andre elementer i erhvervs politikken. Der skal desuden gives tilbagemeldinger fra det lokale erhvervsliv om udviklinger.

Erhvervsdelen i Væksthandleplanerne for 2025 har haft fokus på tiltrækning af virksomheder, salg af erhvervsjord og erhvervspotentialer i forhold til forsvarsindustri, turisme, energi, Grøn Trepert og Haderslev Fjord og Dam projekterne samt synergier til bosætning og uddannelse.

Udvalget drøftede den 4. november 2025 (sag 93) forberedelse af opfølgningsmødet.

Samarbejdsaftalen er forlænget med yderligere 3 år. Vækst- og Udviklingsudvalget godkendte 4. februar 2025 (sag 4) samarbejdsaftale gældende for 2026-2028, hvorefter Haderslev Kommune yder et uændret tilskud til at HER fortsat varetager erhvervsfremmeindsatser, der understøtter erhvervsudviklingen og Haderslev Kommunes 2030-vækstmål. I den nye aftale præciseres desuden, at synergier med kommunens uddannelses- og bosætnings politikker skal søges inddraget.

Parternes tætte dialog og koordinering af aktiviteter og indsatser fastholdes, herunder de halvårslige møder mellem Vækst- og Udviklingsudvalget og HER's bestyrelse. Samarbejdsaftalen for 2026-2028 fremgår af Bilag 4.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget den 2. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Drøftet

Bilag

Samarbejdsaftale HER og Haderslev Kommune 2023-2025.pdf

Erhvervspolitik 2023-2026_Vedtaget_WEB_red.pdf

Væksthandleplan for 2025.PDF

Samarbejdsaftale med HER 2026-28.pdf

Punkt 100: Anbefaling af kompetenceplan 2026-2029

25/25660

Sagsresume

Beslutning om anbefaling af ny kompetenceplan over for kommende kommunalbestyrelse. Som en del af forberedelse af den kommende kommunalbestyrelsesperiode har forvaltningen udarbejdet et udkast til kompetenceplan for perioden 2026-2029.

Beslutningskompetencen er i Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- De enkelte stående udvalg anbefaler udkast til ny kompetenceplan på eget udvalgsområde over for kommunalbestyrelsen;
- Økonomiudvalget anbefaler udkast til ny kompetenceplan på Økonomiudvalgets område samt for et nyt Organisations- og Beredskabsudvalg over for kommunalbestyrelsen;
- Kommunalbestyrelsen anbefaler den samlede kompetenceplan over for den kommende kommunalbestyrelse.

Sagsfremstilling

I forbindelse med forberedelse af ny kommunalbestyrelsesperiode har forvaltningen udarbejdet et udkast til ny kompetenceplan for perioden 2026-2029.

Som noget nyt er der i udkastet indarbejdet et generelt princip for delegation, for at tage højde for, at en kompetenceplan aldrig vil kunne være udtømmende i forhold til de mange beslutninger, der træffes i kommunen. Forvaltningen har lagt op til følgende generelle princip:

”Inden for de enkelte forvaltningsområder er udgangspunktet, at principielle beslutninger med et politisk råderum som udgangspunkt er hos det relevante fagudvalg. Kompetencen til at træffe afgørelse i enkeltsager og beslutninger, som ikke er principielle eller uden politisk råderum ligger i administrationen.

I sager, hvor forvaltningen har beslutningskompetence, og som efter forvaltningens skøn har politisk interesse, vil forvaltningen orientere det eller de relevante udvalg.”

Derudover er der foretaget flere ændringer af kompetenceplanen. Disse ændringer afspejler et ønske om, at der er en mere ensartet behandling af sager på tværs af udvalg, hvilket betyder, at flere beslutningstyper er flyttet fra udvalgsområderne til det generelle afsnit, at der er større fokus på, hvilke sager, der har et egentligt politisk råderum, og så er der sket en generel oprydning, så punkter der ikke mere er relevante er taget ud.

Det bemærkes, at der som følge af en igangværende proces med ændring af kommunens styrelsesvedtægt, vil være behov for at tilpasse kompetenceplanen denne udvalgsstruktur. Det vil betyde følgende:

- de kompetencer, som i udkastet ligger under Ungeudvalget, vil blive flyttet til Beskæftigelses- og Borgerserviceudvalgets kompetenceplan,

- de kompetencer under Social- og Handicapudvalget, som vedrører børneområdet, vil blive flyttet til Børne- og Familieudvalget,
- da det er Økonomiudvalget, som i dag varetager forvaltningen af de områder, som planlægges flyttet til det nye Organisations- og Beredskabsudvalg, vil der til Økonomiudvalgets behandling af denne sag blive vedlagt et bilag med udkast til kompetenceplan for dette nye udvalg.

Som bilag 1 er vedlagt udkast til ny kompetenceplan for perioden 2026-2029. Som bilag 2 er vedlagt den nuværende kompetenceplan, hvor det er markeret, hvilke punkter der er ændret (markeret med grønt), og hvilke der er slettet (markeret med gult). Som bilag 3 er vedlagt udkast til ny kompetenceplan, hvor tilføjelser fremgår (markeret med blå). Bemærk, at hele indledningen er ny.

Procedure

- Teknik- og Klimaudvalget 1. december 2025
- Børne- og Familieudvalget 1. december 2025
- Vækst- og udviklingsudvalget 2. december 2025
- Social- og Handicapudvalget 2. december 2025
- Ungeudvalget 3. december 2025
- Kultur- og Fritidsudvalget 3. december 2025
- Økonomiudvalget 9. december 2025
- Land- og Byudviklingsudvalget 10. december 2025
- Senior- og Sundhedsudvalget 11. december 2025
- Beskæftigelses- og Borgerserviceudvalget 11. december 2025
- Haderslev Kommunalbestyrelse 16. december 2025

Beslutning i Børne- og Familieudvalget den 01-12-2025

Godkendt.

Beslutning i Teknik- og Klimaudvalget den 01-12-2025

Godkendt. Benny Bonde og Kim Kabelka stemmer imod.

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Godkendt

Beslutning i Social- og Handicapudvalget den 02-12-2025

Godkendt.

Bilag

Kompetenceplan 2026-2029_udkast ren.pdf

Kompetenceplan for perioden 2022-2025, markering af ændringer.pdf

Kompetenceplan 2026-2029_udkast med tilføjelser markeret.pdf

Punkt 101: Orientering om status på 2030-ambitioner

23/23123

Sagsresumé

Vækst- og Udviklingsudvalget orienteres i denne sag om status på 2030-ambitionerne for +250 i uddannelse, +500 indbyggere og +1.000 arbejdspladser.

Med en tilvækst på 791 arbejdspladser ser det positivt ud for opnåelse af målet om 1000 flere arbejdspladser i 2030. På den anden side ses et fald på 17 indbyggere siden baseline, hvilket dog er 504 højere end Danmarks Statistik forudsagde i 2021 for indbyggertallet pr. 1. januar 2026. For uddannelsespladser har der været et fald på 558 siden baseline.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen har fastlagt 2030-ambitioner om +250 i uddannelse, +500 indbyggere og +1.000 arbejdspladser. Vækst- og Udviklingsudvalget får her en status på 2030-ambitionens indikatorer om uddannelsespladser, indbyggere og arbejdspladser.

Der ligger adskillige datakilder med forskellige opdateringstidspunkter til grund for indikatorerne, hvorfor der er tale om et øjebliksbillede baseret på aktuelt datagrundlag. Det bemærkes, at uddannelsesstallet denne gang blandt andet er baseret på elevtal for ungdomsuddannelserne for august måned. Normalt anvendes elevtal for september måned, der historisk set har været en smule lavere.

Udgangspunktet for vækstambitionerne (baseline) er 2021.

Uddannelse

- Der er 3.079 uddannelsespladser i Haderslev Kommune.
- Det er et fald på 558 siden baseline.
- Nedgangen skyldes primært et fald i antallet af studerende på UC Syd, hvor nedgangen har været 79 siden 2024 og 574 siden baseline.
- Siden 2021 ses en nedgang i antallet på de gymnasiale ungdomsuddannelser på cirka 100 og en stigning i antallet af uddannelsespladser relateret til Forsvaret.

Indbyggere

- Der er 55.219 indbyggere i Haderslev Kommune pr. 1. oktober 2025.
- Det er 17 lavere end baseline, men 504 højere end Danmarks Statistik forudsagde i 2021 for indbyggertallet 1. januar 2026.
- Fra 1. januar 2025 til 1. oktober 2025 er indbyggertallet faldet med 135. I alle omegnskommuner bortset fra Kolding Kommune ses der i samme periode også et fald i antal indbyggere.
- Haderslev Kommune havde i 2024 en negativ fødselsbalance og mellemkommunal flyttebalance samt en positiv ind- og udrejsebalance. Det bemærkes, at den negative fødselsbalance er forøget fra -119 i 2023 til -246 i 2024.

Arbejdspladser

- 24.020 arbejdspladser i Haderslev Kommune pr. ultimo november 2024.
- Det er 791 flere arbejdspladser siden november 2020 og 232 flere arbejdspladser siden november 2023.
- Den relative stigning i arbejdspladser fra 2023 til 2024 ligger over landsgennemsnittet og markant højere end omegnskommuner og de andre sønderjyske kommuner.
- Jobvæksten i 2024 er især sket inden for offentlig administration, forsvar og politi og fødevarerindustrien, mens jobvæksten siden 2020 også er båret af metalindustrien, transportbranchen samt hotel og restauration.

Procedure

- Vækst- og Udviklingsudvalget den 2. december 2025.

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Taget til efterretning

Bilag

Indikatorer for vækstambition 2030. VUU 2.12.2025

Punkt 102: Væksthandleplaner 2026 - godkendelse

25/25105

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af udkast til væksthandleplaner for 2026.

Udkast til væksthandleplaner for 2026 er justeret efter Vækst- og Udviklingsudvalgets behandling på mødet den 4. november.

Beslutningskompetencen ligger hos Vækst- og Udviklingsudvalget.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- væksthandleplaner for 2026 godkendes

Sagsfremstilling

I denne sag fremlægges til Vækst- og Udviklingsudvalgets godkendelse udkast til væksthandleplaner for 2026. Udkastet er, i forlængelse af udvalgets drøftelse på mødet den 4. november 2025 (sag 89), justeret på siderne 3-7.

Væksthandleplaner for 2026 med justeringer markeret med rødt i Bilag 1.

Referat fra sag 89 på udvalgsmødet den 4. november 2025 i Bilag 2.

Væksthandleplanerne er administrationens dynamiske arbejdsredskaber til at sikre fremdrift og udvikling. Handleplanerne omfatter prioriteter og indsatser, der i 2026 skal bidrage til at omsætte kommunens uddannelses-, bosætnings- og erhvervspolitikker til resultater mhp. opfyldelse af Kommunalbestyrelsens 2030-vækstambitioner om +250 i uddannelse, +500 indbyggere og +1.000 arbejdspladser.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget den 2. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Godkendt

Bilag

Vækstplan 2026 med rettelser.pdf

Dagsordenspunkt Væksthandleplaner 2026, sag 89 den 4. november 2025.pdf

Punkt 103: Fordeling af budget til detailhandel og turisme - godkendelse

25/28781

Sagsresume

Beslutning om fordeling af budget til pulje til understøttelse af detailhandlen og til udmøntning af turismepolitikken.

Å

De tildelte midler i Budgetforlig 2026 foreslås fordelt med 30% til turismeindsatser og 70% til en detailhandelspulje, hvorfra 0,5 mio. forbeholdes aktiviteter i Haderslev, 0,1 mio. kr. til aktiviteter i Vojens og 0,1 mio. kr. til aktiviteter i Gram til de i sagsfremstillingen angivne formål.

Å

Beslutningskompetencen ligger i Vækst- og Udviklingsudvalget.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- fordeling og formål godkendes

Sagsfremstilling

Vækst- og Udviklingsudvalget har med budgetforlig for 2026 og overslagsårene 2027-2029 fået tilført i alt 4,0 mio. kr. (1,0 mio. kr. årligt) til udvalgets prioritering til hhv.;

- pulje til aktiviteter, der skal understøtte detailhandlen i Gram, Vojens og Haderslev for derigennem af skabe mere byliv, og
- midler til udmøntning af turismepolitikken til lokale aktiviteter, så turisme kan bidrage til lokal vækst, arbejdspladser og branding af Haderslev Kommune som en attraktiv destination.

Å

Å

I forlængelse af udvalgets drøftelse den 4. november 2025 af sag 92, Effekten af Budget 2026-2029 på Vækst- og Udviklingsudvalgets budget, foreslås følgende fordeling:

- 70% (0,7 mio. kr. årligt) til pulje til detailhandelsaktiviteter
- 30% (0,3 mio. kr. årligt) til udmøntning af turismepolitikken

Å

For puljen til detailhandelsaktiviteter foreslås desuden, at;

- puljen fordeles med 0,5 mio. kr. årligt til aktiviteter i Haderslev by, 0,1 mio. kr. årligt til aktiviteter i Vojens By og 0,1 mio. kr. årligt til aktiviteter i Gram by
- tilskud fra puljen skal kunne søges af lokale aktører til anvendelse til aktiviteter i de tre bymidter med det formål at skabe byliv og tiltrække handlende
- der søges etableret en enkel administrationsprocedure for puljen, fx i samarbejde med Haderslev Erhvervsråd.

Å

Midlerne til udmøntning af turismepolitikken skal anvendes til lokale indsatser efter det ansvarlige politiske udvalgs disponering.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget den 2. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Godkendt med flg. fordeling af detailhandelsmidler Årligt: 0,5 mio. kr. til Haderslev, 0,125 mio. kr. til Vojens og 0,075 mio. kr. til Gram. Midler til turisme udmøntes som det fremgår af sagsfremstillingen.

Punkt 104: Belysning i byrum - indsatser og anlægsbevilling

25/11715

Sagsresume

Beslutning om anlægsbevilling på 2,1 mio. kr. til belysning i byrum.

I forlængelse af Vækst- og Udviklingsudvalgets beslutning den 15. september 2025 søges om anlægsbevilling til etablering af kunst- og effektbelysning i Haderslev by. Forvaltningen fremlægger fem konkrete belysningsprojekter, som lægges til grund for ansøgningen.

Beslutningskompetencen ligger hos Haderslev Kommunalbestyrelse.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at Vækst- og Udviklingsudvalget og Økonomiudvalget over for Kommunalbestyrelsen anbefaler, at

- de bevillingsmæssige konsekvenser godkendes, jf. afsnittet Økonomiske forhold.

Sagsfremstilling

Vækst- og Udviklingsudvalget godkendte den 15. september 2025 (sag 67 – se Bilag 1) en plan for kunst- og effektbelysning i Haderslev by og besluttede en prioriteringsrækkefølge for gennemførelsen.

Belysning på og omkring den gamle katedralskole, som nu rummer centrale ungdoms-, kultur og erhvervsfunktioner, samt forbindelsen mellem Gravene og katedralskolen bør prioriteres. Herefter følger belysningsprojekter, der viser vej og fremhæver byrum og bygninger på forbindelserne mellem bymidte og hhv. Hertug Hans Parken via Jomfrustien og Damparken via Bispebroen. Desuden lægges i planen op til en række belysningsprojekter i den indre by.

Planen er udarbejdet i forlængelse af udvalgets inspirationsbesøg i Gent i november 2023, udvalgets arbejde med udviklingsstrategi for Haderslev by samt udvalgets drøftelse af oplæg til plan for belysning den 3. juni 2025 (sag 47 – se Bilag 2).

Der er i budget 2025-2028 afsat midler under Vækst- og Udviklingsudvalget til at etablere kunst- og effektbelysning i byrum. Belysningsinstallationer skal blandt andet bidrage til øget tryghed i byrum, passager, parker eller stier, og fremhæve eller guide til byens funktioner, attraktioner, bygninger, monumenter og lignende.

Forvaltningen fremlægger forslag til første fase indeholdende fem belysningsprojekter med forventet udførelse i 2026. Der søges anlægsbevilling på 2,1 mio. kr. ud fra prisoverslag til disse fem belysningsprojekter (se Bilag 3):

1. Gåskærgade – gadebelysning suppleret med lokal punktbelysning. Gadebelysning dækkes af driften, idet projektet i forvejen indgår i driftsbudgettet til udskiftning.
2. Forbindelsen til den gamle katedralskole, Katedralskolen og Byhaven – markering af stiforløb og vegetation, facadelys samt kobling til Gravene 0,6 mio. kr.
3. Gravene, pladsbelysning, træer, springvand og opholdsrum 0,7 mio. kr.
4. Damparken til Gravene (Bispebroen) – vejvisende og stemningsskabende belysning 0,4 mio. kr.
5. Indre Jomfrusti til Hertug Hans Parken – effektbelysning med lokal punktbelysning af træer 0,4 mio. kr.

Der vil blive afsøgt fonde for hjælp til finansiering af indsatser.

Anden fase med tre yderligere belysningsprojekter på ca. 0,9 mio. kr. (2027 priser) til belysning af kulturbygninger og middelalderbyrum forventes udført i 2027.

Tidsplan er vedlagt som Bilag 4.

Økonomiske forhold

Kommunalbestyrelsen har d. 29. april 2025 meddelt anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til belysning i byrum, hvoraf 0,15 mio. kr. anvendes til belysning i forbindelse med områdebelysning ved kunstprojekt på Gammelting og de resterende 0,35 mio. kr. afsættes til Udvalgets senere disponering.

Der meddeles anlægsbevilling på 2,1 mio. kr. til fem belysningsprojektet i 2026:

Projekt Belysning i Byrum – i mio. kr.	Udgifter	Indtægter
Tidligere anlægsbevillinger	0,5	-
Anlægsbevilling til udgifter og indtægter	2,1	-
Anlægsbevilling i alt	2,6	-

Der er afsat 1 mio. kr. årligt i 2026-2028. Der foreslås fremrykket 0,1 mio. kr. fra 2027 til 2026 og 1 mio. kr. fra 2028 til 2026 til de 5 belysningsprojekter i 2026 på 2,1 mio. kr.

Finansiering – mio. kr.	U	2026	2027	2028	2029
Belysning i byrum	U	2,1	0,9	0,0	-
Afsat i investeringsoversigt til Belysning i byrum	U	-1,0	-1,0	-1,0	
Kassebevægelse	U	1,1	-0,1	-1,0	-
Finansiering i alt	U	0,0	0,0	0,0	

Der er alene tale om en fremrykning af et eksisterende budget. Nettovirkning over år er 0 kr. på projektet.

Restbudget på 0,9 mio. kr. afventer senere bevillingssag, jf. sagsfremstilling.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget den 2. december 2025

Økonomiudvalget den 9. december 2025

Kommunalbestyrelsen den 16. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Godkendt, idet udvalget præciserer, at beløbet skal gå til kunst- og effektbelysning, der fremhæver bygningernes struktur.

Bilag

Punkt 67 - Belysning i byrum, 15-09-2025.pdf

Punkt 47 - Plan for belysning i byrum, 03.06.2025.pdf

Bilag 03 - Fem belysningsprojekter.pdf

Bilag 04 Lys i Byen – Økonomi og Tidsplan .pdf

Punkt 105: Igangsætning af helhedsplan for Skrydstrup–Vojens

25/23497

Sagsresume

Beslutning om igangsætning af udarbejdelse af en helhedsplan for Skrydstrup-Vojens og retning for arbejdet som opfølgning på udvalgets drøftelse den 15. september 2025. På dette møde drøftede udvalget retning og ambitionsniveau for arbejdet samt hvordan lokale ønsker, kommunale strategier og nationale rammer kan spille sammen. Helhedsplanen skal positionere området som en central drivkraft i kommunens vækststrategi og skabe grundlag for målrettede lokale investeringer. Planen skal understøtte erhvervsudvikling, bosætning og forbindelser samt sikre en fokuseret borgerinddragelse.

Udvalget beslutter tilgang, fokus og proces for inddragelse forud for igangsætning af arbejdet.

Beslutningskompetencen ligger ved Vækst- og Udviklingsudvalget.

Forvaltningen deltager under behandlingen af dagsordenspunktet.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- igangsætte udarbejdelse af en helhedsplan for Skrydstrup-Vojens indenfor den i sagen beskrevne ramme og retning
- godkende den foreslåede proces for borgerinddragelse og samarbejde med erhvervsliv

Sagsfremstilling

Vækst- og Udviklingsudvalget drøftede den 15. september 2025 retning og ambitionsniveau for en helhedsplan for Skrydstrup–Vojens. På den baggrund igangsættes udarbejdelsen nu. Udvalget skal tage stilling til fokus i planen samt processen for udarbejdelse.

Helhedsplanen skal:

- Positionere området som en dynamo i kommunens vækststrategi.
- Skabe retning for lokale investeringer.
- Understøtte erhvervsudvikling, bosætning og forbindelser.
- Sikre målrettet borgerinddragelse.

Planen skal have samme strategiske niveau som helhedsplanerne for Vojens, Gram og Haderslev og bygge videre på eksisterende initiativer:

- Fokusplan for Skrydstrup: Udarbejdet af lokalråd og kommune med fokus på civilt og militært samspil, natur, bæredygtighed og trivsel. Seks indsatsområder danner fundamentet.
- VE-projekter og Grøn Pulje: Solcelle- og batterianlæg kan finansiere lokale projekter som halbyggeri, trafiksikkerhed ved Ribevej og rekreative stier.
- Nationale forhold: Koordinering med statslige myndigheder pga. Forsvarets interesser og Grøn Trepert-aftalen.
- Erhvervsudvikling og turisme: Udviklingsprojekt Basen undersøger muligheder for formidlingscenter og forsvarscampus ved Flyvestation Skrydstrup.
- Bygge videre på Flyvestationens udvikling og tilførslen af yderligere kampfly samt Fire Points etablering.
- Strategisk udvikling af Vojens: Helhedsplanen skal tage afsæt i strategien Vojens Levende Bymidte (2023) med fokus på Rådhuscentret, Stationsområdet og Halområdet.

- Kommunale investeringer: Boliger, infrastruktur og service skal understøtte planen.
- Strategisk og handlingsorienteret tilgang: Planen skal koble direkte til kommunens vækststrategi, motivere til investeringer og skabe konkrete resultater på kort og lang sigt gennem tæt dialog med lokale aktører.

Tre temaer danner rammen:

- Erhverv: VE-projekter, biogas, forsvarsinvesteringer og lufthavn giver fundament for vækst.
- Forbindelser: Skrydstrup som knudepunkt – styrket infrastruktur og rekreative forbindelser.
- Bosætning: Nye boliger i sammenhæng med udviklingen i Gram, Vojens og Haderslev.

Proces:

Helhedsplanen udarbejdes i 2026 og vedtages ultimo 2026, så den kan indgå i den kommende Planstrategi 2027. Inddragelsen bygger på eksisterende initiativer og sker gennem dialog med nøgleaktører – herunder lokalråd, relevante borgere og lokale virksomheder. Fokus er at indhente kvalificeret input til konkrete løsninger, især omkring rekreative muligheder og forbindelser i samarbejde med HER og erhvervslivet. Relevante, politiske udvalg inddrages løbende. Målet er en fokuseret og værdiskabende proces, der understøtter planens strategiske retning.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 2. december

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Godkendt

Bilag

Kopi_Punkt_Drøftelse af igangsætning af helhedsplan for Skrydstrup-Vojens _17-11-2025 09_17

Diagram_Vojens Skrydstrup

Punkt 106: Udvikling af stærke fortællinger - godkendelse af proces

24/7358

Sagsresume

Beslutning om godkendelse af proces og finansiering til udvikling og forankring af stærke fortællinger for prioriterede områder for turismeudvikling i Haderslev Kommune.

I forlængelse af Vækst- og Udviklingsudvalgets workshop 15. september og udvalgets opfølgende drøftelser foreslår forvaltningen en proces med ekstern bistand og inddragelse af lokale aktører. Fortællingerne skal så vidt muligt understøtte visioner og fortællinger, som allerede er udviklet eller udvikles lokalt. Ekstern bistand foreslås finansieret inden for udvalgets ramme.

Beslutningskompetencen ligger i Vækst- og Udviklingsudvalget.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- forslag til proces og finansiering godkendes

Sagsfremstilling

Vækst- og Udviklingsudvalget godkendte 8. april 2025 (sag 22) Turismepolitik for Haderslev Kommune. Udvalget har efterfølgende drøftet hvordan, og med hvilke indsatser og prioriteter, turismepolitikens pejlemærker og ønsker udmøntes.

På en workshop den 15. september 2025 med Haderslev Erhvervsråds advisory board for turisme og Destination Sønderjylland fik udvalget præsenteret og drøftet aktørernes bud på handlinger og indsatser.

Udvalget har i forbindelse med efterfølgende drøftelser anmodet om oplæg til proces for udvikling/videreudvikling af stærke lokalforankrede fortællinger/DNA'er for hver af de fire områder med særlige potentialer for turismeudvikling, som de fremgår i turismepolitikken. Fortællinger, der inddrager historie, oplevelser og aktører skal kunne skabe ophæng for kommende turismeudviklingsindsatser, og er således et første skridt i udmøntning af turismepolitikken.

I denne sag fremlægges til beslutning oplæg til proces, organisering og finansiering.

Det foreslås, at der tilkøbes ekstern bistand til at varetage udviklingsarbejdet – understøttet af forvaltningen og af en central faglig projektgruppe, der kan inddrages løbende ved relevans. Udviklingen bør ske med betydelig involvering af lokale aktører fra erhverv, kultur, foreninger, mv., der foreslås nedsat i lokale fortællingsgrupper.

Der lægges op til politisk involvering for midtvejsstatus i løbet af foråret og for godkendelse ved afslutning.

Projektet inklusive tilkøb af ekstern bistand forventes at kunne realiseres i første halvår 2026 indenfor en økonomisk ramme på 0,2 mio. kr.

Oplæg til proces og organisering i Bilag 1.

De stærke fortællinger for de fire områder bør så vidt muligt understøtte og bygge på de visioner og fortællinger, som allerede udvikles/er udviklet lokalt. Desuden bør Turismepolitikken med udvalgets ønsker og principper for udviklingspotentialerne i områderne tages i betragtning.

Bilag 2 indeholder et notat med eksempler på delfortællinger og andet input til hver af de 4 områder, som kan være relevant at bygge videre på. Notatet indeholder desuden elementer fra udvalgets ønsker og prioriteter fra den turismepolitiske redegørelse for Haderslev Kommune og fra turismepolitikken.

Økonomiske forhold

Udvikling af stærke turismefortællinger inklusive tilkøb af ekstern bistand finansieres med 0,2 mio. kr. fra driftsoverførsler.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget den 2. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Godkendt

Bilag

Bilag 1 Stærke fortællinger - oplæg til proces og organisering.pdf

Bilag 2 Stærke fortællinger - det vi står på.pdf

Turismepolitik 2025 for Haderslev Kommune.pdf

Punkt 107: Jomfrustiprojektet - status

24/1211

Sagsresume

Orientering om status på Jomfrustiprojektet.

Efter indvielsen af den vestlige etape den 17. maj er anlægsarbejderne med den østlige etape i fuld gang. I denne sag gives en kort orientering om status og planer for den resterende del af projektet.

Projektleder for Jomfrustiprojektet deltager i behandlingen af punktet.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Visionen bag Jomfrustiprojektet er iht. projektets masterplan fra 2017 at skabe en levende bydel med en ny identitet samt bedre sammenhæng mellem Haderslevs bykerne og den nye havnebydel. Projektets primære fokus er på Jomfrustien og tilstødende arealer, hvor der ønskes en samlet byudvikling ved anvendelse af bæredygtige tiltag, herunder klimatilpasningstiltag, infrastrukturforbedringer og en byfornyelsesindsats.

Vækst- og Udviklingsudvalget er som politisk styregruppe løbende inddraget i projektet, herunder for beslutninger om design og midlertidige aktiviteter. Udvalget godkendte således den 18. april 2023 (sag 30) en opdateret helhedsplan med skitser og planer for etapevis etablering. Helhedsplanen fokuserer på hhv. det blå og det grønne, at skabe forbindelse mellem Haderslev bymidte og havn samt at skabe plads til ophold og aktiviteter. Senest har udvalget i foråret 2025 foranlediget borgerinddragelse ved navngivning af det færdige parkområde i første etape. Udvalget orienteres desuden løbende om status på proces og tidsplaner.

I denne sag orienterer projektleder om status og planer for den resterende del af anlægsarbejdet.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget den 2. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Taget til efterretning

Punkt 108: Vojens Lufthavn - status

22/25441

Sagsresume

Orientering om status for aktiviteter, udvikling og økonomi for Vojens Lufthavn.

Der er i budget for 2025 afsat 0,822 mio. kr. til drift af Vojens Lufthavn. Efter de første 3 kvartaler af 2025 udgør forbrugsprocenten 84. På indtægtssiden har der været lejeindtægter på 0,214 mio. kr., flyindtægter på 0,223 mio. kr. og solgt flybrændstof for 0,108 mio. kr. Ledelsen ser ind i et stigende behov for vedligehold og nyinvesteringer.

Forvaltningen deltager under punktet.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Drift og udvikling af Vojens Lufthavn er forankret i Vækst- og Udviklingsudvalget, og udvalget ønsker årlige orienteringer om status for aktiviteter, udvikling og økonomi.

Haderslev Kommune ejer og driver Vojens Lufthavn ved Flyvestation Skrydstrup. Adressen Lilholtvej 8 omfatter lufthavnsbygning, hangarer, tankanlæg, P-pladser, mv. på lejet grund. Adressen Lilholtvej 10 omfatter kontorbygning, hangar og garage på kommunens grund. Oversigtskort i Bilag 1.

Lufthavnen er godkendt som Schengen-lufthavn og deler baner med Flyvestation Skrydstrup. Økonomisk og driftsmæssigt er lufthavnen begunstiget af adgang døgnet rundt til flyvestationens landingsbane, kontroltårn og bevogtnings- og brand/redningsfaciliteter.

Vojens Lufthavn har generelt fokus på at overholde de økonomiske rammer, og der arbejdes på at tiltrække og udvide indtægtsgivende aktiviteter og rentabiliteten i disse (udleje af møde-, kontor- og hangarfaciliteter, salg af flybrændstof samt flyoperationer og tilknyttede services).

I Vækst- og Udviklingsudvalgets korrigerede budget for 2025 er der afsat 0,822 mio. kr. til lufthavnens drift. Efter de første 3 kvartaler af 2025 udgør forbrugsprocenten 84, og budgettet forventes overholdt. Der har været lejeindtægter på 0,214 mio. kr., flyindtægter på 0,223 mio. kr. og indtægter fra salg af flybrændstof på -0,129 mio. kr. (salg af brændstof for 0,108 mio. kr. og udgifter til tankanlæg og indkøb af brændstof i perioden på 0,237 mio. kr.). Status på økonomi i Bilag 2.

Lufthavnen har fra 1. januar 2025 håndteret 55 flyvninger og 290 passagerer med forventning om, at man ved årets udgang - med et stigende antal firmaflyvninger - vil overgå 2024-tallene på 77 flyvninger og 314 passagerer.

Lokalerne på Lilholtvej 8 har i årets første 3 måneder været udlejet til 7 arrangementer og på Lilholtvej 10 er stuehuset udlejet til virksomhed og den opvarmede hangar til kommunens lokalarkiv.

Der har i indeværende år været udgifter til eftersyn og reparation af materiel, bl.a. til brug for ukrudtsbekæmpelse på forpladsen til fly, og der opsættes lynlader på p-pladsen. Lufthavnen ser ind i et stigende behov for vedligehold af bygninger og udenomsarealer, reparation eller nyinvestering i bagagescanner for opretholdelse af status som Schengen-lufthavn samt nye løsninger til ukrudtsbekæmpelse af forplads til fly.

Lufthavnen har i 2025 haft to kontrolbesøg fra Trafikstyrelsen. I begge tilfælde har lufthavnen fortsat været operative efter besøget, men der er påpeget områder som skulle rettes op på. Det arbejde er til delvist afsluttet - enkelte områder vil blive afsluttet inden udgangen af 2025.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget den 2. december 2024

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Taget til efterretning

Bilag

Vojens Lufthavn - kort.pdf

Status på Økonomi for Vojens Lufthavn pr. 30.09.2025 .pdf

Punkt 109: Udviklingsprojekt Basen - status

22/6612

Sagsresume

Orientering om status for udviklingsprojekt Basen.

Med udviklingsprojekt Basen afdækkes perspektiver og muligheder for formidlings-, uddannelses- og erhvervsfaciliteter med tilknytning til udviklingen på Flyvestation Skrydstrup og F35-Campus.

Kommunaldirektøren orienterer om status for udviklingsprojektet.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Med inspiration fra et visionsprospekt fra konsulentvirksomheden Kumulus besluttede Vækst- og Udviklingsudvalget den 6. juni 2023 (sag 56) at arbejde videre med projekt Basen og mulighederne for at skabe et formidlingscenter i tilknytning til Flyvestation Skrydstrup og F35 Campus, som også inkluderer erhvervs-, uddannelses-, møde- og konferencefaciliteter. Centeret skal kunne facilitere mødet mellem det militære og det civile samfund med faciliteter til virksomheder, Forsvaret og uddannelsesinstitutioner.

Indsatsen med mulighedsafdækning og projektudvikling blev skærpet med en vision for projektet godkendt den 14. maj 2024 (sag 30). Visionen for udviklingsprojekt Basen er, at der etableres et center ved Flyvestation Skrydstrup med faciliteter, der er så attraktive, at centeret;

- bliver et formidlings- og turismefyrtårn, der tiltrækker gæster og øger turismeomsætningen;
- bidrager til at opfylde Haderslev Kommunes ambitioner om flere borgere, flere arbejdspladser og flere i uddannelse samt understøtter den grønne omstilling
- understøtter Forsvarets og forsvarsindustriens fremtidige udvikling samt Haderslev Kommunes rolle som forsvarskommune.

Der er desuden med Budget 2024-2027 afsat midler til potentiale- og mulighedsafdækninger.

I forlængelse af seneste statusorientering den 8. april 2025 (sag 27) giver kommunaldirektøren i denne sag en opdatering på status for afdækning og udvikling af perspektiver og muligheder for udviklingsprojekt Basen.

Økonomiske forhold

Kommunalbestyrelsen har med Budget 2024-2027 tilført i alt 6,0 mio. kr. under anlæg til at afsøge muligheder for etablering af Basen. Der er 28. maj 2024 meddelt anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til juridiske og økonomiske for-analyser.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget den 2. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Taget til efterretning

Punkt 110: F35-støjkompensationsordningen - status

23/430

Sagsresume

Orientering om status på F35-støjkompensationsordningen.

Forsvarets Etablissement- og Terrænkommmando oplyser, at man fra 20. oktober 2025 til 25. november har modtaget 5 nye ansøgninger om kontant kompensation og 13 nye ansøgninger om dækning af støjisoleringsudgifter. Man har færdigbehandlet yderligere 11 sager om støjisolering og købt endnu en ejendom i rød zone. I alt 79,5% af 1.642 ejendomme i gul og rød zone har ansøgt om kompensation.

Freja Ejendomme A/S har aktuelt 3 ejendomme og et mindre grundstykke til salg.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

På foranledning af Vækst- og Udviklingsudvalget fremsender Forsvarets Etablissement- og Terrænkommmando (tidligere Forsvarets Ejendomsstyrelse) og statens ejendomsselskab Freja Ejendomme A/S så vidt muligt månedlige statusopdateringer for F35-støjkompensationsordningen.

Oversigt baseret på tal fra Forsvaret i Bilag 1.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget den 2. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Taget til efterretning

Bilag

Status F35-støjkompensationsordningen 25. november 2025.pdf

Punkt 111: Orientering om tilsagn til projektstøtte – Kulturmiljøer former fremtiden: Haderslev bymidte

24/7362

Sagsresume

Haderslev Kommune har modtaget støtte fra Realdania til projektet “Kulturmiljøer former fremtiden – Haderslev bymidte”. Projektet skal vise, hvordan den historiske bymidte kan udvikles med respekt for kulturmiljøet, og samtidig styrke byens attraktivitet, bosætning og erhvervsliv.

Den 6. maj 2025 besluttede Vækst- og Udviklingsudvalget at bevilge 0,3 mio. kr. til medfinansiering af en forundersøgelse under Realdanias bymidtepulje. Efterfølgende opstod muligheden for at søge støtte fra Realdanias indsats for kulturmiljøer, og Haderslev Kommune har nu modtaget tilsagn om projektmidler.

Projektet understøtter kommunens vækststrategi og udpegningen af Haderslev bymidte som nationalt kulturmiljø.

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- orienteringen tages til efterretning

Sagsfremstilling

Haderslevs bymidte er udpeget som nationalt kulturmiljø. Det forpligter og giver mulighed for at bruge kulturarven som drivkraft for fremtidig udvikling.

Vækst- og Udviklingsudvalget besluttede den 6. maj 2025 (sag 34) at bevilge 0,3 mio. kr. til medfinansiering til ansøgning om forundersøgelse for Haderslev bymidte, under Realdanias bymidtepulje (beslutningsreferat fra sag 34 Ansøgning om forundersøgelse for Haderslev bymidte i Bilag 1).

Der har efterfølgende vist sig mulighed for at søge til Realdanias indsats vedrørende kulturmiljøer, hvor Haderslev Kommune nu har modtaget tilsagn om projektstøtte. Som en del af kampagnen “Kulturmiljøer former fremtiden” arbejder Realdania for at styrke og bevare de historiske bymiljøer, der skaber identitet og sammenhængskraft i lokalsamfund. Indsatsen understøtter projekter, hvor kulturarv og udvikling går hånd i hånd, og hvor byernes særlige karakter bruges som løftestang for fremtidens bæredygtige byudvikling. Dette er i tråd med udpegningen som kulturmiljø af national interesse.

Projektet “Kulturmiljøer former fremtiden – Haderslev bymidte” skal:

- Samle eksisterende viden og analyser om bymidten.
- Kortlægge byrum og baggårde med potentiale for nænsom omdannelse.
- Udarbejde et tiltagskatalog med konkrete forslag til fysiske og sociale indsatser.
- Skabe lokal forankring gennem dialog med bygningsejere, borgere og erhvervsliv.

Projektet adresserer udfordringer med detailhandelens tilbagegang, fraflytning af unge og manglende vedligeholdelse af historiske bygninger. Det kobler direkte til kommunens vækstambitioner om at fastholde Haderslev som en attraktiv handels- og kulturby og styrke bosætning og turisme.

Projektets hovedfaser:

- Forberedelse (nov. 2025 – marts 2026): Politisk rammesætning, opgavebeskrivelse og udbud.
- Analyse (marts – aug. 2026): Kortlægning af kulturmiljøets kvaliteter og udviklingspotentialer.
- Plan og formidling (sep. – dec. 2026): Rapport med indsatser og politisk vedtagelse.

Projektet er forankret under Vækst- og Udviklingsudvalget og gennemføres i samarbejde med Realdania og lokale aktører. Udvalget orienteres løbende om projektets fremdrift, ligesom der afholdes temamøde med Kommunalbestyrelsen. Endelig vedtagelse af projektet forventes færdig ultimo 2026.

Økonomiske forhold

Projektet har et samlet budget på 1,7 mio.kr. Realdania har bevilget tilsagn om støtte til 950.000 kr. Hertil kommer Haderslev Kommunes medfinansiering på 746.250 kr. (heraf 300.000 kr. fra Vækst- og Udviklingsudvalget samt medarbejdertimer).

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget den 2. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Taget til efterretning

Bilag

Sag 34 Ansøgning om forundersøgelse for Haderslev bymidte, 6. maj 2025

Punkt 112: Gensidig orientering

23/1187

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- punktet drøftes

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 2. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Taget til efterretning

Punkt 113: Politisk koordinering mellem udvalg

23/1187

Indstilling

Kommunaldirektøren indstiller, at

- punktet drøftes

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 2. december 2025

Beslutning i Vækst- og Udviklingsudvalget den 02-12-2025

Drøftet

Punkt 114: Underskriftsside

23/1187

Sagsresume

Vækst- og Udviklingsudvalget skal godkende beslutningsprotokollen. For at godkende skal hvert udvalgsmedlem underskrive ved at trykke Godkend.

Procedure

Vækst- og Udviklingsudvalget 2. december 2025